

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.BMK.0.33.610-33/206

Konu : Yazılı Soru Önergesi

05.12.12* 12893

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 01/10/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-86573 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ekinde alınan ve bütçedeki net hata ve noksan kaleminde yer alan para miktarına ilişkin hususları ihtiva eden İstanbul Milletvekili Sayın Umut ORAN' ın 7/9604 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından alınan bilgiler çerçevesinde aşağıda değerlendirilmiştir.

Merkez Bankası internet sitesi Veriler/Dönemsel Veriler/Ödemeler Dengesi istatistikleri bölümünde yayımlanan Türkiye'nin ödemeler dengesi istatistiklerine göre, 30 Haziran 2012 tarihi itibarıyla, 2012 yılı için "III-Net Hata Noksan" kalemi 3.871 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Aşağıdaki tabloda söz konusu kalemin 2012 yılı Ocak-Haziran dönemi için aylar itibarıyla gelişimine yer verilmektedir.

2012	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Ocak-Haziran
(Milyon ABD doları)	2.337	1.559	2.468	-1.072	-1.089	-332	3.871

2003-2011 yılları için "III-Net Hata Noksan" kaleminin toplamı 32.116 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Aşağıdaki tabloda söz konusu kalemin 2003-2011 dönemi için yıllar itibarıyla gelişimine yer verilmektedir.

2003-2011	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(Milyon ABD doları)	4.450	1.071	2.824	185	1.170	4.120	4.147	2.733	11.416

Merkez Bankası internet sitesi Veriler/Dönemsel Veriler/Ödemeler Dengesi istatistikleri bölümünde yayımlanan "Ödemeler Dengesi Metodolojisi ve Türkiye Uygulaması" başlıklı detay bilgi setinde de görüleceği üzere, ödemeler dengesi istatistikleri bir ekonomide yerleşik kişilerin (genel hükümet, parasal otorite, bankalar, gerçek ve tüzel kişiler), diğer ekonomilerde yerleşik kişiler (yurtdışında yerleşikler) ile belli bir dönem içinde yapmış oldukları mal, hizmet ve sermayeye ilişkin ekonomik işlemlerin sistematik kayıtları olarak tanımlanan ve çift kayıt ilkesi doğrultusunda Merkez Bankası dahil tüm bankalardan, diğer kamu kurumlarından ve çeşitli anketler gibi farklı kaynaklardan toplanan veriler kullanılarak aylık olarak hazırlanmaktadır.

Ödemeler dengesinin her işlemin iki ayrı işaretle (alacak ve borç kaydı) kaydedildiği bir muhasebe sistemi olması nedeniyle, ödemeler dengesi konusu her işlem, mahiyeti itibarıyla ilgili kaleme kaydedilirken, karşı kaydının da bir başka kaleme yer alması, başka bir deyişle, her işlemin eşit değerde alacak ve borç kayıtlarıyla kaydedilmesi, böylece ödemeler dengesi tablosundaki "I-

Cari İşlemler Hesabı"nın her zaman "II-Sermaye ve Finans Hesapları" kalemine mutlak değer olarak eşit olması gerekmektedir. Ancak, uygulamada; bu teorik sonuca ulaşmak her zaman mümkün olmamaktadır. Verilerin değişik kaynaklardan elde edilmesi, değerlendirme, ölçme ve kayıt zamanı farklılıkları yaratmakta; sonuç itibarıyla oluşan farklar "III-Net Hata Noksan (NHN)" kalemine "kalıntı" şeklinde yansımaktadır. Diğer bir ifadeyle, NHN kalemi ayrıca hesaplanan bir kalem olmayıp, alacak (+) ve borç (-) kayıtları arasındaki farktan oluşan bir kalıntı olup, Merkez Bankası'na yayımlanan ödemeler dengesi istatistikleri kapsamında "kayıt dışı döviz" şeklinde bir tanım ya da kalem mevcut bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, ödemeler dengesi istatistikleri ve Türkiye uygulamasına ilişkin bilgilere, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası internet sayfasında yayımlanan Veriler/Dönemsel Veriler/Ödemeler Dengesi İstatistikleri bölümünden ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı